

Vaccinationer vid hematologisk sjukdom

(Förlaga från hematologisektionen, Sahlgrenska Universitetssjukhuset.)

Vid hematologisk sjukdom och behandling är risken för infektioner ökad. Patienter med kronisk hematologisk sjukdom eller cancer är alltså en riskgrupp. Även om vaccinationer har något sämre skyddseffekt när immunförsvaret är påverkat, är det visat i flera studier att vaccinationer minskar risken för allvarlig sjukdom när man väl drabbas¹.

Influensavaccin: Årlig vaccination mot säsongsinfluensa rekommenderas för alla patienter med hematologisk sjukdom. Även dina närstående bör vaccineras under den tid ditt immunförsvaret är nedsatt, för att minska risken att föra smitta vidare. Patienter som är 65 år eller äldre och bor på särskilt boende (SÄBO) rekommenderas ett så kallat förstärkt influensavaccin. Alla andra, inklusive övriga patienter i riskgrupp, rekommenderas fortsatt det vanliga säsongsinfluensavaccinet. Vaccinet är kostnadsfritt.

COVID-19: Påfyllnadsdoser rekommenderas årligen, inför säsong, till patienter med nedsatt immunförsvaret. I enskilda fall kan det vara aktuellt med två doser per år (till exempel om du aldrig drabbats av COVID-19 eller har andra riskfaktorer för svår sjukdom: ålder >80 år, övervikt, diabetes). Diskutera med din läkare. Vaccinet är kostnadsfritt.

Pneumokocker: Denna vaccination är kostnadsfri (sedan december 2022) för alla personer i riskgrupp för allvarlig pneumokocksjukdom. Det vaccin som rekommenderas är Prevenar 20®. Det går bra att ta vaccinet samtidigt som du tar influensavaccinet och även samtidigt som påfyllnadsdos mot COVID-19. Du kan alltså ta alla tre sprutor vid samma tillfälle.

Om du tidigare blivit vaccinerad med PCV13 (Prevenar 13®), PCV15 (Vaxneuvance®) och/eller PPV23 (Pneumovax®) som är andra tillgängliga vacciner mot pneumokocker, rekommenderar vi att du väntar 1 år före vaccination med Prevenar 20.

Påfyllnadsdoser rekommenderas sedan vart femte år. För patienter med nedsatt immunförsvaret rekommenderas även vid påfyllnad att man använder så kallat konjugatvaccin, i första hand Prevenar 20®. Det finns växande evidens för att detta ger bättre skydd än polysackaridvaccin (Pneumovax®), särskilt hos immunsupprimerade. Nationella riktlinjer är ännu inte fastställda, men studier pågår.

För vårdcentralen

För att få ersättning för pneumokockvaccination används KVÅ-kod UX661. Mer information finns på vårdgivarwebben.

¹ Observera att patienter som genomgått stamcellstransplantation, har opererat bort mjälten eller behandlats med CAR-T vaccineras enligt ett särskilt schema.

Andra vaccin att överväga

Vaccin mot RSV-virus: Folkhälsomyndigheten rekommenderar vaccination med Abrysvo® eller Arexvy® mot RSV-virus till alla över 75 år och till patienter i riskgrupp över 60 år. Vaccination bekostas i nuläget av individen själv. Vaccination ges med en dos vaccin (behöver inte upprepas), lämpligen inför en vintersäsong. Studier pågår för att utröna om immundämpade patienter behöver fler doser eller uppföljande doser, i oktober 2025 finns fortfarande begränsad data för immunsupprimerade patienter, i nuläget rekommenderas en dos.

Vaccin mot bältros: Folkhälsomyndigheten rekommenderar vaccination mot bältros med Shingrix® till "vuxna patienter med immunbrist orsakat av sjukdom eller av läkemedelsbehandling" (maj 2024). Ännu finns ingen subvention från Västra Götalandsregionen och vaccinet bekostas av individen själv. Det finns inte tillräckligt vetenskaplig stöd för att sätta ut behandling med Aciklovir® eller Valaciclovir® efter vaccination under pågående behandling med till exempel cellgifter. Vaccination kan med fördel ges när förebyggande behandling planeras sättas ut. Diskutera med din läkare. Vaccinet ges då i två doser med 2–6 månaders mellanrum. Förebyggande behandling kan sättas ut två veckor efter andra dosen.

Inför resor: Det är viktigt att du hör av dig i god tid om du planerar en resa. Vaccin mot hepatit A och B är ofta aktuellt, men även andra vaccin beroende på resmål. Ofta behövs remiss till infektionsklinik. Observera att stor försiktighet gäller för så kallade levande vaccin, diskutera med din läkare. Vaccinationen kommer inte att utföras av sjukhusen.

Du bokar själv din tid via din vårdcentral eller via [1177.se](https://www.1177.se)

Johanna Abelson, verksamhetsöverläkare
Erika Axelsson, verksamhetschef

Hematologimottagning och dagvård, Uddevalla sjukhus, NU-sjukvården
Fjällvägen 9, 451 80 Uddevalla
010-435 00 00 – [nusjukvarden.se](https://www.nusjukvarden.se)